

מועד חשוון תשפ"ב

בס"ד

בחינה בהלכות שביעית

ה' חשוון תשפ"ב

הנחיות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
- לתשומת לבכם: דפי הטייטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, מהמסנה דעות הראשונים רמב"ם ונו"כ, (ובדיני שמיטת כספים טור וב"י שו"ע ונו"כ). ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
- יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

- א. עד מתי מותר לחרוש בערב שביעית בשדה אילן? שדה לבן? עשר נטיעות המפוזרות בבית סאה? ומניין למדים זאת?
ב. עד מתי מותר ליטע אילנות בערב שביעית, ומדוע?
- א. באר את המושגים בדברי המשנה: מזבלין, מעדרין, מיבלין, מפרקין, מאבקין, מעשנין, מקרסמין, מזרדין, מפסלין, מזהמין את הנטיעות וכורכין אותם וקוטמין אותם ועושים להם בתים.
ב. האם המלאכות הנ"ל מותרות בשנת השמיטה?
ג. הרוצה לזבל את שדהו בשמיטה, האם מותר לו להכניס את צאנו לשדה שיטילו שם את גלליהם, ועל ידי כן תזדבל שדהו?
- א. הנוטע אילן בשביעית או בתוספת שביעית, האם קונסים אותו לעקור את האילן?
ב. החורש את שדהו או זיבלה או העביר קוצים ממנה בשביעית, האם קונסים אותו במוצאי שביעית?
ג. האם מותר ללקט עצים, אבנים, עשבים, משדהו או משדה חברו בשביעית?
- כתוב מה המקור לדיני ביעור, ספיחים, אוצר בית דין, וכיצד מקיימים דינים אלו למעשה?
- א. האם נוהגים דיני קדושת שביעית ואיסור ספיחים בירקות שגדלו בששית ונלקטו בשביעית?
ב. עד מתי נוהג איסור ספיחים בשנה השמינית?

עמוד 1 מתוך 2

6. באר את שיטת הרמב"ם על פי הכפתור ופרח רדב"ז וכסף משנה, האם יש קנין לעכו"ם בארץ ישראל, ומה הנפק"מ?
7. משנה שביעית (פרק י משנה ב) "השוחט את הפרה וחילקה בראש השנה אם היה החודש מעובר" וכו'. באר את המשנה על פי פירוש הרמב"ם ור"ש? מחלוקת הרמב"ם והראב"ד בפסיקת ההלכה, ויישוב דברי הרמב"ם על פי הרדב"ז והכסף משנה?
8. מהו גופו של פרוזבול? בפני איזה דיינים אפשר לעשות פרוזבול? הוכח! תלמידי חכמים שהלוו זה לזה האם צריכים פרוזבול?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, מהמשנה דעות הראשונים רמב"ם וכו"כ, (ובדיני שמיטת כספים טור וב"י שו"ע וכו"כ). ופסיקת ההלכה.

9. מנהלי יקב או בית הבד המשווקים יין ושמן ברחבי הארץ, האם מותר להם לסחוט את הענבים או הזתים של שביעית כדרכם בכל שנה או צריכים שינוי? האם מותר להם לשווק יין ושמן גם לחוץ לארץ ומדוע?
10. א. האם נוהג דיני קדושת שביעית ומצות ביעור בקליפי רמונים ואגוזים, שושנים וורדים, קטף הנוטף מהפירות או מהעצים?
ב. כיצד ינהג מי שהתערב לו פירות שביעית בפירות של ששית או יין של שביעית בשל ששית לענין קדושה וביעור?
11. א. קבוצת חסידים עם האדמו"ר שלהם נאספו בליל לג' בעומר להדלקת מדורה לכבוד התנא הקדוש רשב"י זיע"א. לאחר שהניחו צמר גפן בחבית ושפכו לתוכו שמן זית התכבד כ"ק האדמו"ר להדליק את המדורה. לפתע עורר אחד החסידים את תשומת ליבו של האדמו"ר ששמן זה יש בו קדושת שביעית. האם מותר לאדמו"ר להדליק מדורה זו או לא?
ב. ראובן המנהל של חברת תרופות התקשר למרא דאתרא ושואל: האם מותר לי לעשות סוגי תרופות ממאכל שיש בו קדושת שביעית. כיצד יפסוק לו המרא דאתרא?
ג. האם נוהג קדושת שביעית (סחורה וביעור) במאכל אדם הנאכל על ידי הדחק? במאכל בהמה? בצנובר? בעצים?
12. א. ראובן מנהל רשת חנויות למצרכי מזון וקונה ומוכר סחורה לרוב ומעסיק כ-300 פועלים, האם הוא צריך פרוזבול עבור קניית וממכר הסחורה או לצורך פועליו?
ב. הלוקח הלוואה בריבית על ידי "היתר עיסקה", האם השביעית משמטת חוב זה או לא?
ג. האם שביעית משמטת במקרים הבאים: הקפת חנות? הלוואה בשטר עם אחריות נכסים? חיוב שבועה? מלווה ולווה שהתנו בניהם שההלוואה על תנאי שלא תשמיטנו שביעית?

* * *

עמוד 2 מתוך 2